

Eessõna

Käesolev väljaanne «Udmurdi pärlite otsinguil Eesti arhiivides» sisaldab kommentaare, märkmeid ja viiteid materjalidele, mille on udmurdi aladelt kogunud Eesti ja teiste maade teadlased ning mis on nüüd hoiul Eesti arhiivides.

Eesti teadlaste poolt kogutud informatsioon on mitmekesine ja eripalgeline: vastavalt teadlase, uurijate rühmade ja teadusasutuste eesmärkidele ja hvidele ning läbiviidud välitööde konkreetsetele perioodidele. Kogujate hulgas on lingviste, etnograafe, folkloriste, muusikateadlasi, kunstnikke, fotograafe, kinooperaatoreid ja avaliku valdkonna töötajaid. Pikimad ja perioodilised välitööd toimusid Udmurdimaal, kuid käidi ka udmurtide elupaikades Tatarstanis, Baškortostanis, Kirovi oblastis, Marimaal, Pemi ja Krasnojarski kraisis. Suuremat osa audiokogust ei ole litereeritud ega kirjeldatud ning seega ootab see materjal oma «avastajat», kes seal leiduvat unikaalset informatsiooni teaduslikult tõlgendaks ja kasutaks. Väljaande illustreerimise eesmärgil ja selleks, et näidata, et osa materjalist on juba avaldatud eesti ja välismaa teadlaste poolt, olen raamatus analüüsinud tuntuimaid publikatsioone alates 19. sajandist. Teose lõpus leidub nimekiri minu avastatud publikatsioonidest, mida pole joonealustes märkustes. Väikese osa materjalist olen litereerinud ning väljaanne sisaldab ühte osa neist tekstidest: jutte rituaalidest ja kommetest ning teisi etnograafilisi ja rahvausundilisi kirjeldusi, rahvajutte ja -laule. Keerulisemate mõistete tähenduste tõlgendamisel arvestasin murdeerisusi, rituaalse traditsiooni lokaalset omapära ja kommete eripärasid, mida tunnen hästi, sest olen teinud välitöid paljudes teadlaste poolt uuritud asulates.

Uurimiseks valmis materjal on hoiul käsikirjadena, päevikutena, audio- ja videosalvestistena, piltidena, illustratsioonidena, skeemidena, kaartidena, materiaalse kultuuri eksponaatidena ja digitaliseeritud salvestistena Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivis, Eesti Rahva Muuseumis, Eesti Keele Instituudis, Tartu Ülikooli Eesti ja üldkeeleteaduse instituudis, Eesti Kunstiakadeemias ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias.

Avaldan tänu oma kolleegidele, sõpradele ja Eesti asutuste töötajatele igakülgse toetuse ja abi eest uurimistöõ idee sünnist alates: Mare Kõivale, Urmas Sutropile, MTÜ Fenno-Ugria Asutusele, Eesti vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi Hõimurahvaste programmile, Kadri Tammele, Jaan Tammele, Risto Järvele, Olga Ivaškevitšile, Nikolay Kuznetsovile, Peeter Pällile, Liis Ermusele, Kadri Viiresele, Maria Korepanovale, Jaak Proze-sele, Nadezhda Widderile, Merili Metsvahile, Irina Levayale, Ranus Sadi-kovile, Olga Baevale, Anni Weinbergerile ja nende asutustele. Eriline tänu teadustoimetaja Svetlana Karmile professionaalsete kommentaaride, paranduste ja täienduste eest. Samuti tänan oma informante, kelle poole pidin pöörduma salvestiste mõistmiseks keeleliselt ja semantiliselt keeruliste juhtumite puhul. Kui kellegi nimi jäi kirja panemata, pole see tehtud meelega ja ma palun selle eest vabandust. Tänan kõiki.

В поисках удмуртских жемчужин по эстонским архивам

Татьяна Миннихметова

Редактор серии: Маре Кыйва

Научный редактор: Светлана Карм (Эстонский национальный музей)

Редакторы: Юрас Пациупо, Аия Сакова, Маре Калда

Оформление обложки: Андрес Куперьянов

Верстка & HTML: Марис Куперьянов

Руководитель проекта: Пирет Воолайд

<http://www.folklore.ee/ri/pubte/ee/sator/sator20/>

Редакционная коллегия:

Юло Вальк, Ирина Винокурова, Татьяна Владыкина, Эрго-Харт Вястрик, Маре Калда, Николай Кузнецов, Тармо Кульмар, Маре Кыйва, Марью Кыйвупуу, Эмили Лайл, Аадо Линтроп, Мирьям Менсей, Джонатан Ропер, Рэст Хийемяэ, Тийу Яаго

Публикация книги осуществлена при поддержке: Программы родственных народов (проект 732/15.12.2016/5), Министерства образования и науки Эстонии (IUT 22-5) и Фонда регионального развития ЕС (Центр компетенции по Эстонским исследованиям).

ISSN 1406-2011 (печатное издание)

ISBN (печатное издание) 978-9949-677-89-4

ISSN 1736-0323 (электронное издание)

ISBN (электронное издание) 978-9949-677-90-0

DOI: 10.7592/Sator.2020.20

© ЕКМ Teaduskirjastus / Научное издательство ЭЛМ

© Автор

© Андрес Куперьянов

